

ЕЕ и ОИЕ во Македонија - Состојба 01.01.2013

Енергетска ефикасност - законска регулатива

Состојбата во изминатите години е незначително подобрена, но и понатаму фалат основните законски и подзаконски акти и тоа:

▫ **Закон за енергетска ефикасност НЕМА.** Елементи за регулирање на ова прашање се опфатени во поедини членови на Законот за Енергетика и Законот за градење како и со Стратегијата за енергетска ефикасност на РМ. ГЕЦ повеќе пати иницираше донесување на Закон за Енергетска ефикасност, на Собори на експерти на Агенцијата за енергетика иницијативата беше поздравена, но ваков Закон до сега не е донесен ниту е изработен почетен предлог-текст.

▫ **Правилник за енергетска ефикасност во градежни објекти НЕМА.** Во 2008 год. беше направен потполно нефункционален Правилник, кој дури беше објавен во Службен Весник на РМ и создаде конфузија, неговото стапување во важност беше одлагано неколку години и на крајот беше повлечен. Ова остави далекусежни последици и фактички произведе изгубено време од неколку години. Во 2012 год. од страна на АЕРМ беше изработен нов предлог-текст на Правилник и доставен до Министерството за економија. И овој предлог-текст не е дооформен за да може да биде применет во пракса. Општина Карпош пак од своја страна направи свој правилник, кој исто така не е на стручно ниво да може да се применува во пракса, иако декларативно е промовиран и се применува.

Во рамки на својот проект GIZ (тогаш GTZ - Deutsche Gesellschaft fuer technische Zusammenarbeit) во 2003 изработи Правилник според германскиот правилник WSchVO 1995 прилагоден на македонски услови и го достави до Министерството за транспорт и врски.

Енергетска ефикасност - состојба во пракса

Темата ЕЕ моментално е толку експонирана што е веќе банализирана. Се одржуваат безбројни дебати и семинари кои не доведуваат до никаков суштински напредок. Тежишна тема при ова најчесто е промовирање на енергетска ефикасност (една од темите на ГТЗ проектот од далечната 2000 година).

И покрај немање Правилник во пракса веќе се вршат енергетски санирања на постоечки објекти, но и на новоградба. Како инвеститори се јавуваат приватни лица но и општините. Градежните работите се изведуваат без соодветен проект и без соодветен надзор, а фирмите-изведувачи не се доволно стручно подготвени. Главна карактеристика е дека изведените работи не одговараат на елементарните стандарди за изведба на ваков вид градежни позиции, а во некои случаи дури и го загрозуваат безбедното користење на санираниот објект.

Обновливи енергии - законска регулатива/состојба

Оваа област не е регулирана со Закон кој би бил соодветен на германскиот ЕЕГ. Надлежно е Министерството за Економија и Регулаторната комисија како и АЕРМ. Процедурата е компликувана и за инвеститорите прилично неизвесна. По области:

А. Сончева енергија ФВ - за инсталирање ФВ-постројки одредена е вкупна квота од 10MW, дури ни вака ограничената квота до сега не е целосно искористена. Производство на ФВ-панели нема.

Б. Соларна термија - Министерство за Економија во два наврати субвенционираше поставување соларно-термички системи. Освен бројот на субвенционирани домаќинства, нема контрола ни точен резултат на постигнатиот ефект. Повеќе домашни фирми се бават со производство и инсталирање солартермички панели и системи.

- В.** Биомаса – во почетна фаза, реализирани постројки нема. Почнато е производство на биодизел.
- Г.** Минихидроцентрали - од предвидените 200 изградени се 5 миницентрали.
- Д.** Ветерна енергија – во тек реализација на ветропарк Богданци, 50 MW.
- Е.** Големи хидроцентрали – покрај постоечките предвидена градба на уште две големи хидроцентрали (Чебрен и Галиште). Постоечките хидроелектрани во вкупното производство на струја учествуваат со 8% (податок ЕЛЕМ).